

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА: ДОКТРИНА І ПРАКТИКА
В УМОВАХ СУЧАСНИХ СВІТОВИХ ВИКЛИКІВ**

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції*

(м. Дніпро, 23 травня 2025 р.)

**THE RULE OF LAW: DOCTRINE AND PRACTICE
IN THE CONDITIONS OF MODERN GLOBAL
CHALLENGES**

*Theses of International
scientific and practical conference*

(Dnipro, May 23, 2025)

Дніпро
2025

УКД 34+35
В 36

*Рекомендовано до опублікування та поширення
через мережу «Інтернет» Науково-методичною
радою Дніпровського державного університету
внутрішніх справ (протокол № 9 від 21.05.2025)*

**В 36 Верховенство права: доктрина і практика в умовах
сучасних світових викликів : матеріали Міжнар. науково-
практ. конф. (м. Дніпро, 23 травня 2025 р.). Дніпро : Дніпров.
держ. ун-т внутр. справ, 2025. 520 с.**

ISBN 978-617-560-070-2

Збірник містить матеріали однойменної науково-практичної конференції, в якій взяли участь науковці, викладачі та здобувачі вищих навчальних закладів і наукових установ України та зарубіжжя.

Матеріали конференції можуть бути використані в науково-дослідній роботі та в освітньому процесі спеціалізованих ЗВО, а також у законотворчості та правоохоронній діяльності.

Матеріали опубліковано в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д-р юрид. наук, проф. **О. А. Моргунов** (голова); д-р юрид. наук, проф. **О. С. Юнін**; д-р юрид. наук, проф. **В. В. Шаблистий**; д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України **О. Н. Ярмаш**; д-р юрид. наук, проф. **В. М. Савіщенко**; д-р юрид. наук., ст. дослідник **М. М. Почтовий**; канд. юрид. наук, доц. **В. Я. Киян**; канд. юрид. наук, доц. **О. О. Кулініч**; канд. юрид. наук **І. В. Дзюба**; канд. юрид. наук, доц. **Л. В. Межевська** (відп. секретар).

ISBN 978-617-560-070-2

© Автори, 2025
© ДДУВС, 2025

Моїсеєнко Д. М.

Поняття «вразливі категорії населення»
в осмисленні після початку повномасштабного вторгнення 125

Мохнар Л. І.

Психологічні чинники посттравматичного зростання
особистості в умовах воєнного стану 128

Платонов В. М.

Збереження психологічного благополуччя
особистості в умовах інформаційного тиску 130

Полуніна Л. В., Пермяков Д. С.

Реалізація верховенства права у кримінально-правовому контексті 132

Руфанова В. М.

Ратифікація Стамбульської конвенції: вплив на вітчизняне законодавство
в контексті протидії гендерно обумовленому насильству 136

Саксонов В. Б.

Межі здійснення цивільних прав у національній юридичній доктрині 139

Спиця Н. В.

Ментальні коди нації як чинники збереження психічного здоров'я 142

Талдикін О. В.

Народовладдя і правовий режим воєнного стану
в контексті забезпечення принципу верховенства права 144

Фокша Л. В.

Цивільно-правові механізми подолання наслідків
руйнування майна під час воєнних дій 147

Харченко Т. М.

Верховенство права як інструмент забезпечення
гендерної рівності в умовах глобальних викликів 150

Чалик В. Р.

Принцип верховенства права: міжнародний вимір
та його впровадження у вітчизняну правозастосовну практику 154

Чепік-Трегубенко О.С., Довгопол П.Д.

Український конституціоналізм крізь призму
воєнного стану: науково-практичний аспект 158

Владислав Платонов

науковий співробітник
навчально-наукової лабораторії
екстремальної та кризової психології
навчально-наукового інституту
управління та безпеки населення
Національного університету
цивільного захисту України,
доктор філософії (Ph.D) з психології

**ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ
ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТИСКУ**

Психологічне благополуччя особистості є однією з важливих умов збереження психічного здоров'я та гармонійного функціонування в соціумі. У контексті сучасної психологічної науки цей феномен розглядається як багатогранне утворення, що збирає в собі різноманітні аспекти життєдіяльності людини – від її емоційного стану до здатності знаходити сенс у повсякденних подіях.

У наукових дослідженнях психологічне благополуччя трактується як інтегральний показник внутрішнього стану особистості, який охоплює когнітивні (сприйняття, оцінка свого життя), емоційні (рівень позитивних емоцій, задоволеність), а також мотиваційні (бажання до самореалізації, внутрішня цілеспрямованість, амбіції) компоненти функціонування людини. Психологічне благополуччя формується в результаті взаємодії біологічних, психологічних та соціальних факторів, а також особистого досвіду й суб'єктивного сприйняття реальності.

Дослідниками виділено низку ключових складових психологічного благополуччя, серед яких:

- відчуття задоволеності життям, як загальне позитивне ставлення до власного існування;
- внутрішня гармонія, що проявляється у відчутті балансу між різними сферами життя;
- наявність життєвого смислу, або екзистенційна наповненість, яка допомагає подолати труднощі та зберігати мотивацію;
- впевненість у своїх силах та віра в особисту ефективність (self-efficacy);
- позитивне сприйняття себе, самооцінка, що базується на прийнятті власних як сильних, так і слабких сторін;
- позитивне сприйняття навколишнього світу як безпечного, передбачуваного й справедливого середовища.

Психологічне благополуччя виражається не лише в наявності позитивних

емоцій, а й в здатності до глибокого когнітивного осмислення життєвих подій, емоційна стійкість, задоволення від міжособистісних стосунків та вміння зберігати оптимізм у складних та стресових ситуаціях [1]. Людина, яка має високий рівень благополуччя, здатна адекватно оцінювати свої можливості, ефективно реагувати на стресові події та приймати відповідальні рішення.

Психологічне здоров'я передбачає не лише відсутність психічних розладів, а й здатність до адаптації, самореалізації, ефективного управління емоціями, а також до побудови позитивних соціальних зв'язків. В цьому випадку психологічне благополуччя можна вважати складовою психологічної стійкості – здатності зберігати внутрішній баланс під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх стресогенних факторів [2].

Однак у сучасних умовах, коли суспільство переживає інформаційне перенасичення, зростає рівень так званого інформаційного тиску, що чинить значний вплив на психічне здоров'я та психологічне благополуччя людини. Ми постійно перебуваємо в середовищі, де кількість інформації є надмірною, часто суперечливою та емоційно чутливою. Людина змушена обробляти великі обсяги інформації, намагатись відділяти правду від фейків, долати вплив тривожних, шокуючих чи провокативних повідомлень, довіряти надійними джерелам інформації та перевіряти їх.

Таке перенасичення інформацією спричиняє:

- когнітивне перевантаження, що виражено у втраті здатності до зосередження та ухвалення виважених рішень;
- зростання тривожності та внутрішнього напруження;
- емоційне виснаження, особливо серед тих, хто активно взаємодіє з інформацією, її аналізом та збором (журналісти, волонтери, освітяни);
- відчуття безпорадності через неможливість повноцінно впливати на події;
- зниження рівня суб'єктивного благополуччя – погіршується настрій, зникає мотивація, виникає соціальна відстороненість.

Сьогодні інформаційний тиск набуває вигляду гібридної зброї, мета якої посіяти паніку, створити дезорієнтацію, підірвати моральний дух населення. Особливо небезпечними є ситуації, коли медіапростір стає джерелом маніпуляцій, викривлених уявлень про реальність, або соціальне порівняння, що змушує особистість сумніватися у власних поглядах, цінностях та життєвих орієнтирах [3]. У таких умовах людина може втратити відчуття контролю, що призводить до психологічного виснаження, депресивних станів, виникнення відчуття безнадії, а іноді призводить до соціальної ізоляції та припиненні спілкування яке було в минулому.

Отже, у світлі сучасних викликів психологічне благополуччя не лише залишається актуальною темою, але й вимагає особливої уваги з боку суспільства, фахівців і кожної людини зокрема. Формування здорового інформаційного середовища, розвиток навичок критичного мислення, емоційного саморегулювання та інформаційної гігієни є важливими кроками на шляху до збереження психічного здоров'я в умовах постійних змін і стресів.

Отож інформаційний тиск є не лише зовнішнім фактором дестабілізації, а й чинником, що впливає на особистісну структуру благополуччя, на відчуття автономії, самоповаги, внутрішнього сенсу та здатності до позитивної саморефлексії. У зв'язку з цим формування психологічного благополуччя в умовах інформаційного тиску вимагає розвитку критичного мислення, емоційної регуляції та усвідомленого обмеження впливу шкідливого контенту. Крім того, важливим чинником є здатність підтримувати стабільні міжособистісні зв'язки, займати активну життєву позицію та опиратися на внутрішні цінності, що не залежать від певних тенденцій. Психологічне благополуччя є не лише індикатором здорової особистості, а й динамічною умовою її психічної рівноваги. У ситуації надмірного інформаційного тиску воно виконує роль «психологічного фільтра», що дозволяє людині зберігати цілісність, емоційну стійкість та здатність до гармонійної взаємодії з навколишнім світом.

1. Терещенко К. Суб'єктивне благополуччя особистості та його підтримка в умовах невизначеності. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2025. 34(1). С. 125–133. URL: <https://doi.org/10.31108/2.2025.1.34.11>

2. Karamushka L., Kredentser O., Tereshchenko K. Educational staff subjective well-being in war conditions. *Організаційна психологія Економічна психологія*. 2023. Т. 4. № 30. С. 23–33. URL: <https://doi.org/10.31108/2.2023.4.30.3> (дата звернення: 15.04.2025).

3. Meshcheriakov D. Psychological defence of the personality from information pressure during the war: aspects of subjectness. *Technologies of intellect development*. 2022. Т. 6. № 1 (31). URL: <https://doi.org/10.31108/3.2022.6.1.6> (дата звернення: 15.04.2025).

Лілія Полуніна

професор кафедри
правового забезпечення
та правоохоронної діяльності,
кандидат юридичних наук, доцент

Пермяков Д. С.

здобувач вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня факультету
забезпечення державної безпеки
Київського інституту
Національної гвардії України

РЕАЛІЗАЦІЯ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОМУ КОНТЕКСТІ

Сучасний етап розвитку правової держави характеризується посиленою увагою до питання реалізації принципу верховенства права, особливо у сфері кримінального права. Верховенство права як фундаментальна конституційна

Наукове видання

ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА: ДОКТРИНА І ПРАКТИКА
В УМОВАХ СУЧАСНИХ СВІТОВИХ ВИКЛИКІВ

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 23 травня 2025 р.)*

Українською та англійською мовами

Редактор, оригінал-макет – *А.В. Самотуга*

Редактори:
О. М. Врублевська, Н. В. Леонова, О. Ю. Чижевська

Коректор *М. С. Касян*

Підп. до друку 22.05.2025. Формат 60х84/16. Друк – цифровий. Папір офісний.
Гарнітура – Times. Ум.-друк. арк. 30,23. Обл.-вид. арк. 32,50. Зам. № 06/25-зб

Надруковано у Дніпровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Науки, 26, sed@dduvs.edu.ua
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців ДК № 8112 від 13.06.2024